

همکاران محترم بخوانند

دستورالعمل استفاده از کتاب‌های کار ۵ بعدی دکتر آی‌کیو

همکار گرانقدر - سلام

کتاب‌های ۵ بعدی دکتر آی‌کیو، نسل پیشرفته‌ی کتاب‌های کار به شمار می‌روند. لازم است قبل از معرفی این کتاب‌ها به دانش‌آموزان، با محتوا و شیوه‌ی استفاده از آن‌ها آشنا شوید.

● **بعد اول - درسامه:** آموزش کامل مفاهیم کتاب درسی در ابتدای هر جلسه، باعث می‌شود تا شما دبیر گرامی، ضمن داشتن طرح درس مورد قبول، در کوتاه‌ترین زمان ممکن به بالاترین بازدهی در تدریس خود دست یابید. ضمن این‌که به‌پای قرائت درسامه و امیانا نسخه‌برداری‌های ناقص دانش‌آموزان، زمان بیشتری از کلاس درس را می‌توانید به حل تمرین‌های بیشتر بپردازید. لازم به ذکر است، در برخی کتاب‌های پایه‌ی اول دبستان، به دلیل پایین بودن سطح سواد فونداری دانش‌آموزان، از ارائه‌ی درسامه‌های کتبی پرهیز شده و به آموزش شفاهی در سایت دکتر آی‌کیو بسنده شده است.

● **بعد دوم - کار در کلاس:** به پرات می‌توان گفت که تمرین‌ها و پرسش‌های بدون پاسخ کتاب‌های دکتر آی‌کیو از لحاظ تنوع و گوناگونی بی‌نظیر هستند. شما همکار گرامی می‌توانید از تمرین‌های بدون پاسخ پس از درسامه‌ها که معمولاً با نام کار و تمرین ارائه شده‌اند، جهت کار در کلاس استفاده نمایید.

● **بعد سوم - آمادگی تیزهوشان:** با پیشرفت سطح آموزش دانش‌آموزان در سال‌های افیج، این نیاز احساس شد تا قسمتی از کتاب‌های دکتر آی‌کیو جهت آمادگی دانش‌آموزان تیزهوش طراحی شود. علاوه بر این، سطح کلی تمرین‌ها و پرسش‌های بدون پاسخ کتاب در حدی است که به فوبی سطح انتظار دبیر و دانش‌آموز برتر را اغنا کند.

از آن‌جا که پرسش‌های آزمون‌های آزمایشی رایج در کشور و آزمون‌های ورودی مدارس خاص، اغلب در قالب تست و پرسش چهارگزینه‌ای طراحی می‌شوند، پرسش‌های بخش آمادگی تیزهوشان را به صورت چهارگزینه‌ای طراحی کرده‌ایم تا دانش‌آموزان عزیزمان با شیوه‌ی پاسخ‌گویی به پرسش‌های چهارگزینه‌ای نیز آشنا شوند. بریعی است در پایه‌ی اول دبستان، به دلیل سطح پایین سواد فونداری دانش‌آموزان و کم بودن اهمیت پرسش‌های چهارگزینه‌ای، این مورد، از کتاب‌های دکتر آی‌کیو حذف شده است.

● **بعد چهارم - کار در منزل:** در انتهای کتاب، به تعداد درس‌ها و جلسه‌ها، کاربرگ‌های مروری، جهت کار در منزل دانش‌آموزان طراحی شده است. دانش‌آموزان می‌توانند پس از حل کاربرگ هر جلسه، آن را از خط برش تعبیه شده، قیچی کرده و جهت تصفیج به شما دبیر و همکار گرامی تمویل نمایند.

● **بعد پنجم - آموزش تصویری:** بدون شک مهم‌ترین و منحصراً به‌فردترین ویژگی کتاب‌های دکتر آی‌کیو، مجهز بودن این سری از کتاب‌ها به آموزش تصویری در سایت اختصاصی www.DriQ.com می‌باشد. دانش‌آموزان می‌توانند بنا به تشفیص شما دبیر گرامی، قبل از ورود به کلاس، تدریس جلسه‌ی موردنظر را در سایت دکتر آی‌کیو دنبال کنند تا با حضور ذهن و دانش نسبی در کلاس شما حاضر شوند. علاوه بر این، پتان‌په دانش‌آموزی بنا به کسالت یا هر دلیل دیگری، جلسه‌ای از کلاس ارزشمند شما دبیر گرامی را از دست داد، می‌تواند با مراجعه به سایت دکتر آی‌کیو از تدریس همان جلسه بهره‌مند شود تا در فهم ادامه مطالب دچار مشکل نشود.

بدین ترتیب در طراحی و تولید مجموعه کتاب‌های کار ۵ بعدی دکتر آی‌کیو، تلاش بر این بوده تا این کتاب‌ها در کلاس و منزل بتوانند کمک حال شما دبیر گرامی باشند. لطفاً با پیشنهادات سازنده‌ی خود، ما را در بهبود کیفیت این سری از کتاب‌ها یاری نمایید.

ایمیل کتاب‌های دکتر آی‌کیو: DriQbooks@gaj.ir

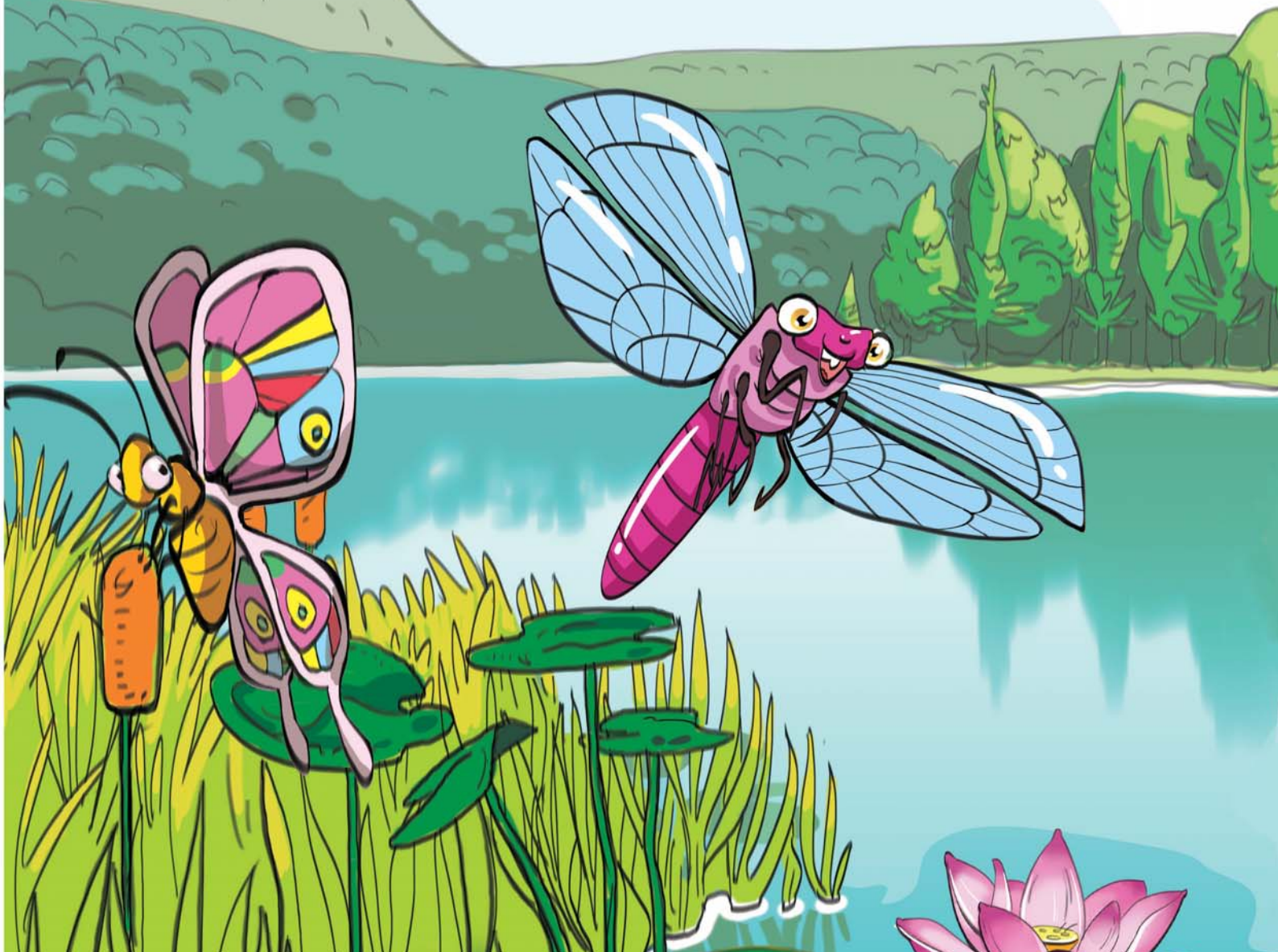
تلگرام کتاب‌های دکتر آی‌کیو: [@micro_iQ_gaj](https://t.me/micro_iQ_gaj)

ستایش

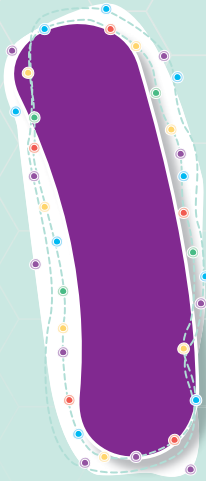
خداوند رنگین کمان

به نام خداوند رنگین کمان
خداوند سنجاقک رنگ رنگ
خدایی که آب و هوا آفرید
خدایی که از بوی گل بهتر است
خدایا به ما مهربانی بده
دلی صاف و بی کینه، مانند آب
خداوند بخشنده‌ی مهربان
خداوند پروانه‌های قشنگ
درخت و گل و سبزه را آفرید
صیسی تراز خنده‌ی مادر است
دلی ساده و آسمانی بده
دلی روشن و گرم، چون آفتاب

محمود پوروهاب

درس

محلله‌ی ما

واژه‌نامه

قنادی: شیرینی‌فروشی، جایی که شیرینی می‌فروشند.

محلّه: قسمتی از یک شهر یا روستا

اطراف: دوروبر

عادت: آنچه بر اثر تکرار، رفتار همیشگی انسان می‌شود.

گلدسته: مناره، ستون بلندی که در مساجد می‌سازند تا صدای اذان به گوش همه برسد.

سنجاقک: حشره‌ای زیبا و تندپرواز با دو بال بلند و نازک، چشم‌های بزرگ و شاخک‌های بلند

کینه: دشمنی کسی را در دل داشتن

صمیمی: همدل و مهربان

ثبت‌نام: نوشتن اسم، نام‌نویسی

نگران: دلوپس

عظمت: بزرگی، شکوه

فیروزه‌ای: آبی مایل به رنگ سبز

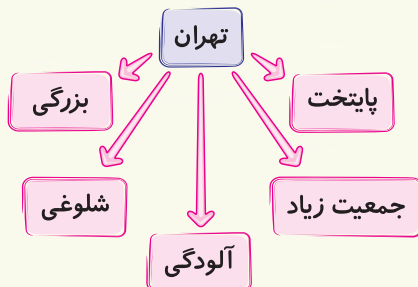

۶

درس | محلله‌ی ما

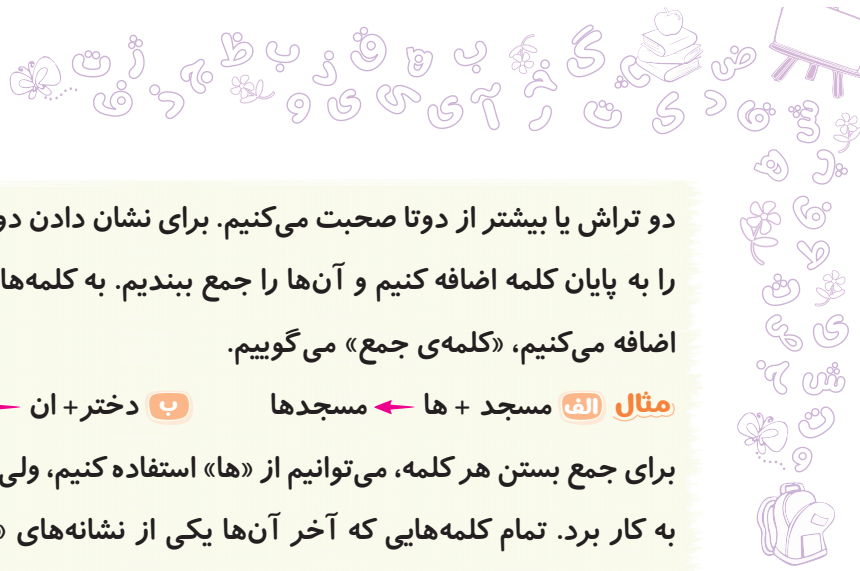
واژه‌آموزی

شبکه‌ی معنایی: گاهی با شنیدن یک کلمه، کلمه‌های دیگری را به یاد می‌آوریم که با هم ارتباط معنایی دارند؛ مثلاً وقتی کلمه‌ی «فوتبال» را می‌شنویم، به یاد استقلال، پرسپولیس، برد و باخت، قهرمانی‌ها و ... می‌افتیم. در زبان فارسی، به این ارتباط «شبکه‌ی معنایی» می‌گویند. حالا اگر بخواهیم برای کلمه‌ی «تهران» شبکه‌ی معنایی بسازیم، خواهیم نوشت:

بیاموز و بگو

نشانه‌های جمع: وقتی می‌گوییم «تراش» از یک تراش صحبت می‌کنیم، اما وقتی می‌گوییم «تراش‌ها»، از

دو تراش یا بیشتر از دوتا صحبت می‌کنیم. برای نشان دادن دو یا چند چیز، می‌توانیم نشانه‌های «ان»، «ها» یا «ات» را به پایان کلمه اضافه کنیم و آن‌ها را جمع ببندیم. به کلمه‌هایی که به انتهای آن‌ها نشانه‌های «ان»، «ها» یا «ات» اضافه می‌کنیم، «کلمه‌ی جمع» می‌گوییم.

مثال الف مسجد + ها ← مسجدها **ب** دختر + ان ← دختران **پ** لحظه + ات ← لحظات

برای جمع بستن هر کلمه، می‌توانیم از «ها» استفاده کنیم، ولی گاهی «ان» یا «ات» را برای بعضی از کلمه‌ها می‌توان به کار برد. تمام کلمه‌هایی که آخر آن‌ها یکی از نشانه‌های «ان»، «ها» یا «ات» دارند، جمع نیستند؛ بلکه ممکن است، نشانه‌های گفته‌شده برای خود کلمه باشد.

مثال کلمه‌ی «حیوان» که «ان» دارد، جمع نیست. برای تشخیص کلمه‌های جمع، نشانه‌های جمع را از آخر آن حذف می‌کنیم. اگر معنی داشت، جمع است و اگر معنی نداشت، جمع نیست.

مثال فراوان ← فراو ← معنی ندارد، پس جمع نیست و «ان» بخشی از خود کلمه است.

کار و تمرین

۱ با توجه به درس «محلّه‌ی ما»، خانه‌های جدول را کامل کن.

		ف		ط		کلمه‌ی پنج‌حرفی
		ح	ا		ن	کلمه‌ی شش‌حرفی
	ه		و		خ	کلمه‌ی هفت‌حرفی
م	ر		د		ا	کلمه‌ی هشت‌حرفی

۲ مخالف کلمه‌های زیر را بنویس.

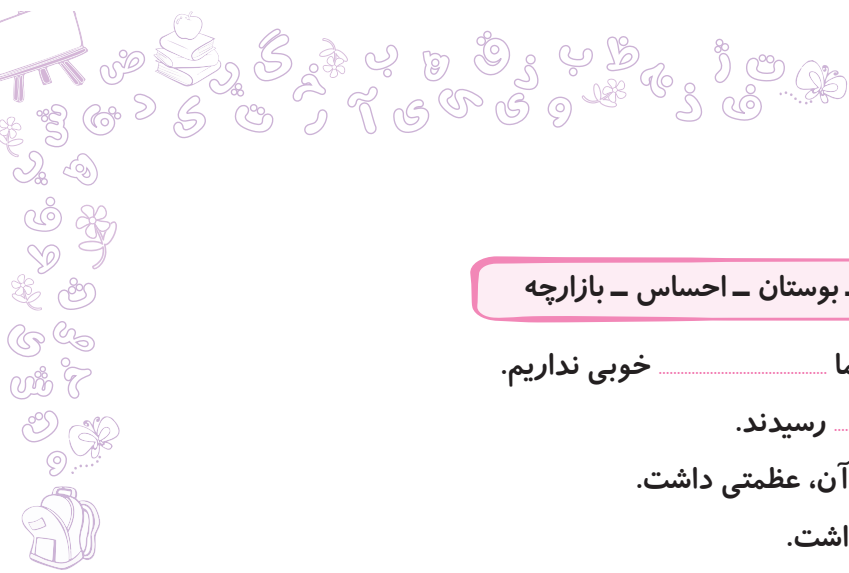
۳ معنی هر کلمه را بنویس.

۴ با آخرین نشانه‌ی هر کلمه، کلمه‌ی جدیدی از درس «محلّه‌ی ما» بنویس.

۱۰

۵ جمله‌های زیر را با کلمه‌ی مناسب، کامل کن.

نرم نرمک - گلدسته - بوستان - احساس - بازارچه

- الف دروازه‌بان تیم ما بیمار شده است و همه‌ی ما خوبی نداریم.
- ب امید و پدرش، کمی جلوتر به رسیدند.
- پ گنبد فیروزه‌ای و های بلند آن، عظمتی داشت.
- ت ، فضای سبز بسیار زیبایی داشت.
- ث باران هم‌چنان می‌بارید.

۶ دختر کوچولو از تنگ بلور بیرون آمد و از روی کتاب صنوبر جمله‌هایی نوشت. جمله‌ها را بخوان و کلمه‌هایی را که نادرست نوشته است، به صورت صحیح در آلبالوها بنویس.

در این لحظه پدر از امید خاست، توی دروازه بایستد. بچه‌های محله تا یک ساعت دیگر مسابقه را شروع می‌کنند. امید خودش را به بچه‌های تیم محله معرفی کرد. گنبد فیروزه‌ای و گلدسته‌های بلند مسجد، عظمتی داشت.

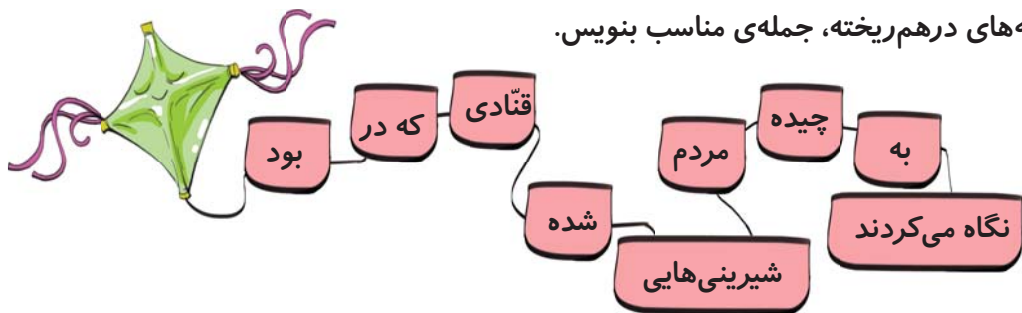

درس | محله‌ی ما

۷ کلمه‌های زیر را بخوان و روی حرفی که تشدید نیاز دارد، علامت (ّ) را بگذار. در کادر بالای هر کلمه نشان بده که تشدید روی کدام نشانه قرار می‌گیرد.

دکان	محله	دقت	موادّ غذایی
قنادی	جمعیت	بچه‌ها	معرفی

۸ با کلمه‌های درهم‌ریخته، جمله‌ی مناسب بنویس.

۹ پاسخ هر یک از جمله‌ها را از درس پیدا کن و در سمت چپ بنویس.

کلمه‌ای که مانند «معمولاً» نوشته می‌شود:

کلمه‌ای که مثل «زیارت» خوانده می‌شود:

کلمه‌ای که به معنی «بازار کوچک» است:

کلمه‌ای که در آن نشانه‌ی «و» صدای «ئ» می‌دهد:

۱۰ شبکه‌ی معنایی هر گروه را تا سه نمونه ادامه بده.

- الف فوتبال: ، ،
- ب زمستان: ، ،
- پ باغ: ، ،

۱۱ در هر گروه، یک کلمه با بقیه ارتباطی ندارد. آن را پیدا کن و رنگ بزن.

سوت	بازیکن	گرما	فوتبال	داور
کفّاشی	وسایل نقلیه	محله	شهر	مسجد

۱۲ کلمه‌هایی را که جمع نیستند، رنگ بزن.

محله	دگان	اژدها	لحظات	بچه‌ها
ایمان	دروازه‌بان	دهات	اکتشاف	
نگران	مسابقات	مدرسه‌ها	فراوان	کودکان

۳

۱۳ در هر گروه، یک کلمه با بقیه فرق دارد. آن را پیدا کن و بنویس.

		
<p>انتها تنها اژدها مدرسه‌ها</p>	<p>نجات قطعات سوغات ملاقات</p>	<p>دگان بهارستان بیماران نگران</p>

۱۴ مانند نمونه از جدول حرف به حرف زیر، کلمه‌های جمع را پیدا کن و بنویس. در یک ردیف، کلمه‌ی جمع وجود ندارد.

ق	ط	ع	ا	ت	د	پ	ر قطعات
پ	ر	ن	د	گ	ا	ن	ش
گ	ل	د	س	ت	ه	ه	ا
خ	ط	ر	ا	ت	ی	ا	ل
ب	و	س	ت	ا	ن	ن	ک

۱۵ با نشانه‌های درهم‌ریخته، کلمه بساز و بنویس.

<p>ث ا ن م ب ت</p>	<p>ع ظ م ت</p>	<p>ر ن گ ن ا</p>
.....

۱۶ حدس بزن و داستان زیر را شماره‌گذاری کن.

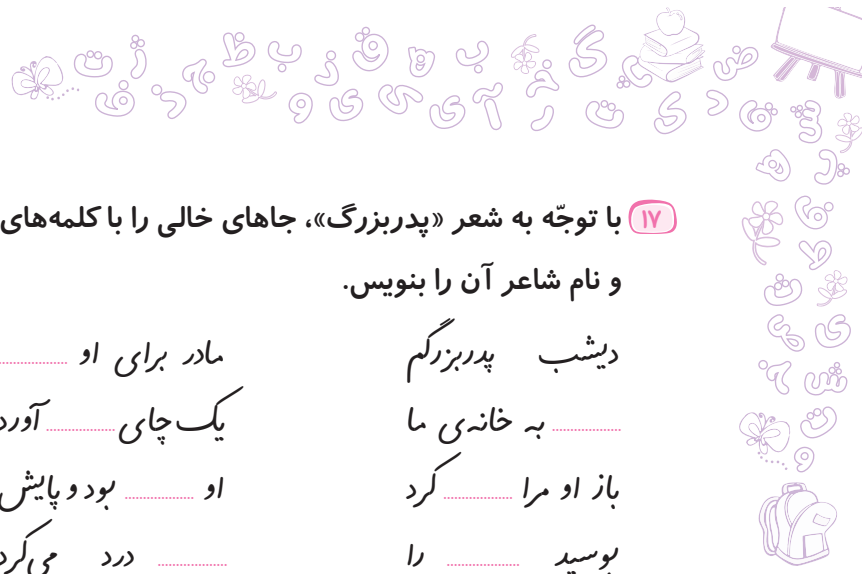

- خرگوشی را که خوابیده بود، پس از مدّتی تلاش و جست‌وجو دید.
- خرگوش که از سر و صدا بیدار شده بود، خودش را در گوشه‌ای پنهان کرد.
- شیری چند روز در جنگلی، گرسنه مانده بود.
- شیر با ناراحتی گفت: «این سزای من است که گرسنه بمانم تا دیگر طمع نکنم.»
- در همان موقع، آهوئی دید و به طرفش دوید.
- شیر با شکم گرسنه متوجّه شد که خرگوش هم فرار کرده است.

۳

درس | محله‌ی ما

۱۷ با توجه به شعر «پدربزرگ»، جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب کامل کن و نام شاعر آن را بنویس.

..... مادر برای او	دیشب پدربزرگم
..... یک چای آورد به خانه‌ی ما
..... بود و پایش	باز او مرا کرد
..... درد می‌کرد	بوسید را

نام شاعر:

آمادگی برای آزمون تیزهوشان

۱ نام شعر «محمود پوروهاب» کدام است؟

- ۱ ستایش
- ۲ پدربزرگ
- ۳ خداوند پروانه‌های قشنگ
- ۴ خداوند رنگین‌کمان

۲ در کدام گزینه هر سه کلمه جمع نیست؟

- ۱ تعمیرات - بچه‌ها - کودکان
- ۲ گلدسته‌ها - احساسات - دوستان
- ۳ درماندگان - فضاها - مهمانان
- ۴ دبستان - مجازات - انتها

۳ کدام گزینه به درستی جمع بسته شده است؟

- ۱ خاطره‌ات
- ۲ خاطره‌ها
- ۳ خاطره
- ۴ خاطرم

۴ با شنیدن کلمه‌ی «شنا»، کلمه‌هایی را به یاد می‌آوریم. کدام یک با بقیه ارتباط ندارد؟

- ۱ عینک شنا
- ۲ استخر
- ۳ شناگر
- ۴ سرما

۵ مخالف کدام کلمه درست نوشته نشده است؟

- ۱ عظمت ≠ بزرگی
- ۲ انتها ≠ آغاز
- ۳ بلند ≠ کوتاه
- ۴ ناراحت ≠ خوش حال

پاسخ تشریحی آزمون تیزهوشان

۱ شعر «خداوند رنگین‌کمان» از «محمود پوروهاب» است.

۲ نشانه‌های «ان - ها - ات» بخشی از خود کلمه است و نشانه‌ی جمع نیست.

۳ خاطره + ات ← خاطرات، خاطره به معنی یک خاطره است. خاطرم کلمه‌ی جمع نیست.

۴ کلمه‌های «عینک شنا، استخر و شناگر» با موضوع شنا ارتباط دارند.

۵ «عظمت» با «بزرگی» هم‌معنی است.

۱۴

درس ۲ رنگ ورزش

واژه‌نامه

بحث: گفت‌وگو

حرفه‌ای: کسی که در کاری مهارت دارد. عالی

پیوسته: پی‌درپی، پشت سر هم

جنب‌وجوش: تلاش

مرتب: کسی که چیزی را یاد می‌دهد. معلم،

پرورش‌دهنده

ماهرانه: با مهارت، استادانه

مهارت: توانایی انجام کاری به نحو شایسته

آغاز: شروع

موضوع: آنچه درباره‌ی آن گفت‌وگو می‌شود.

باستانی: بسیار قدیمی

بلور: نوعی شیشه‌ی شفاف که برای ساخت ظرف

به کار می‌رود.

بیشه: جنگل

پونه: نوعی گیاه، سبزی خوش‌بو مانند نعناع

جلب نظر کردن: جلب توجه کردن

تنگ: پارچ سفالی یا شیشه‌ای که در آن آب یا

نوشیدنی دیگر می‌ریزند.

حیرت: تعجب

سفالی: ظرف یا اشیای گلی

شبيه: مانند

صنوبر: نام درختی زیبا، نامی برای دختران

مأمور: آن که به فرمان کسی برای انجام کاری

انتخاب شود.

حکیم: انسان دانا و خردمند

۱۵

درس ۲ | رنگ ورزش

واژه آموزشی

ارتباط معنایی: با دیدن یا شنیدن کلمه‌ی « زمستان » کلمه‌هایی مانند: اسکی، برف‌بازی، بخاری، سرماخوردگی

و ... را به یاد می‌آوریم.

این گروه از کلمات با یکدیگر شبکه‌ی معنایی می‌سازند؛ چون با هم ارتباط معنایی دارند.

بیاموز و بگو

تناسب در جمله: کلمه‌هایی مانند «من، تو، او، ما، شما، آن‌ها»، اگر در اوّل جمله بیایند، باید با فعل جمله مناسبت داشته باشند.

جمله‌ی درست: من به مسجد رفتم.

حالا به این جمله توجه کن.

جمله‌ی نادرست: من به مسجد رفتی.

مکان‌ها: هر مکانی مخصوص یک کار است.

- استخر ← یک مکان ورزشی است.
- مسجد ← یک مکان دینی است.
- مدرسه ← یک مکان آموزشی است.
- سینما ← یک مکان فرهنگی است.
- محلّه ← یک مکان اجتماعی است.
- درمانگاه ← یک مکان بهداشتی است.

ضرب‌المثل: مثل یا ضرب‌المثل، جمله‌ای پندآموز است که برای زیبایی کلام از آن استفاده می‌کنند. در ضرب‌المثل، گوینده یک مفهوم کلی و طولانی را در یک جمله‌ی کوتاه بیان می‌کند.

● مثلاً کسی که می‌خواهد با تقلّب و از راه نادرست، کاری را انجام دهد، به شکل نصیحت به او می‌گویند: «بار کج به منزل نمی‌رسد.»

۱۶

کار و تمرین

۱ از درس «زنگ ورزش» کلمه‌های زیر را پیدا کن و بنویس.

- الف) کلمه‌ای هفت حرفی: ل □ ب □ ت □ □ □ □ □ :
- ب) کلمه‌ای شش حرفی: ی □ ه □ ف □ ر □ □ □ □ □ :
- پ) کلمه‌ای هشت حرفی: د □ □ □ ز □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ :

۲ برای تصویر مقابل دو جمله‌ی زیبا بنویس.

- ۱
- ۲

۳ جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب کامل کن.

الف نوشته‌ای روی تابلو بود که را جلب کرد: «به فرزندان خود شنا»

ب بچه‌ها در تمرین با به صحبت‌های مربی گوش می‌دادند و تعدادی از آن‌ها شنا می‌کردند.

۴ برای هر کلمه، مانند نمونه هم‌معنی و مخالفش را به آن وصل کن.

هم‌معنی	شاد
مخالف	

هم‌معنی	آغاز
مخالف	

هم‌معنی	حکیم
مخالف	

۵ کلمه‌های خواسته‌شده را از درس پیدا کن و در کادر بنویس.

کلمه‌ای که مثل «گفت و گو» نوشته می‌شود.

.....

دو کلمه که در آن نشانه‌ی (و) صدای (ئ) می‌دهد.

.....

۶ با توجه به متن درس، جمله‌های درست را با ✓ و جمله‌های نادرست را با ✗ نشان بده.

-
-
-
-

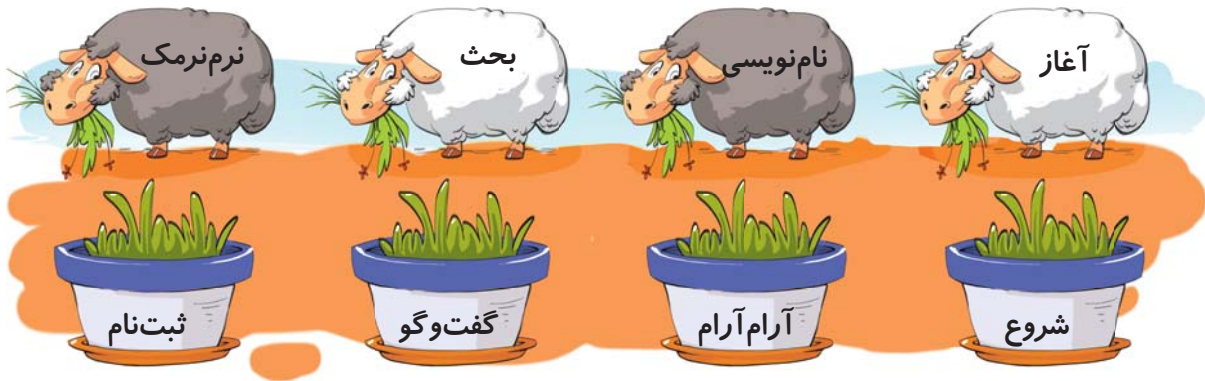
الف هم‌چنان باران پاییزی از شب گذشته نرم‌نرمک می‌بارید.

ب پس از انتخاب رشته‌ی ورزشی مورد علاقه‌ی خود، آموزش ببینید و تمرین کنید.

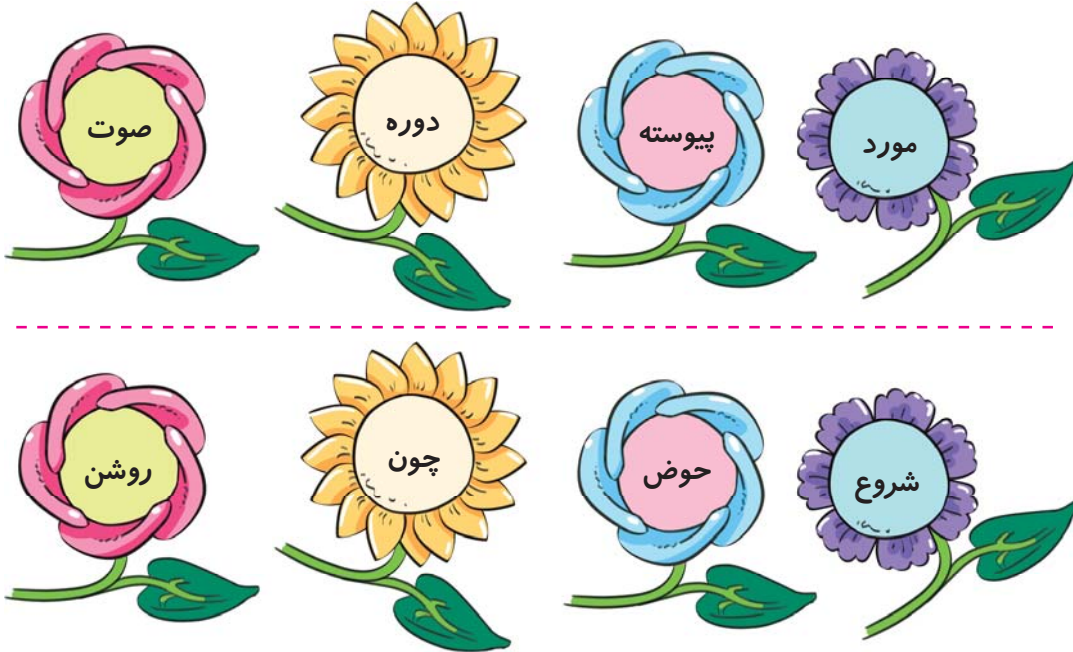
پ بعد از تعطیلی مدرسه، همراه دوستم به استخر رفتیم.

ت در طول مدت تمرین در استخر، بسیار جنب‌وجوش می‌کردم.

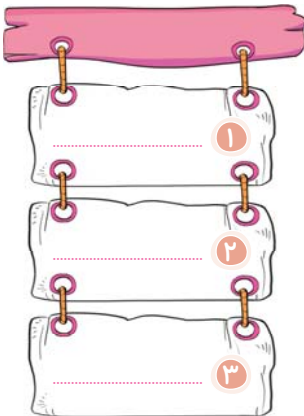
۷ کلمه‌های هم‌معنی را به یک‌دیگر وصل کن.

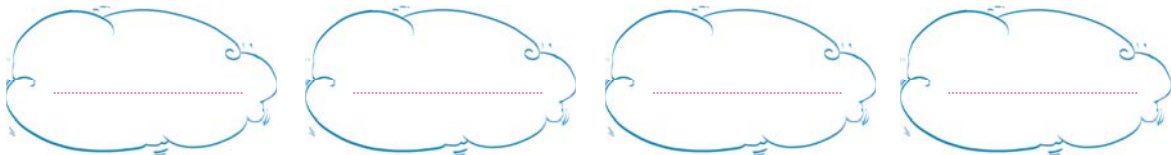
۸ در هر ردیف، نشانه‌ی «و» در کدام کلمه متفاوت است؟ دور آن خط بکش.

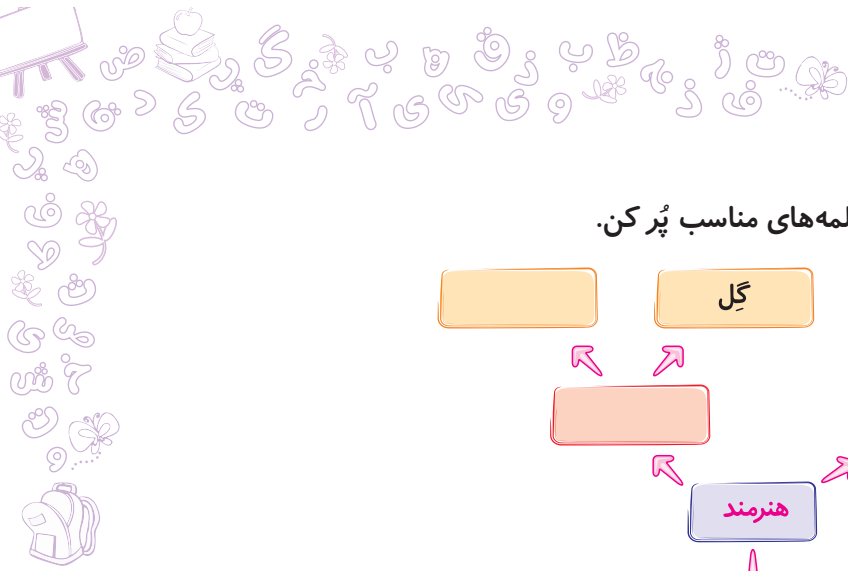

۹ نام سه رشته‌ی ورزشی را که در درس گفته شده است، در کادر مقابل بنویس.

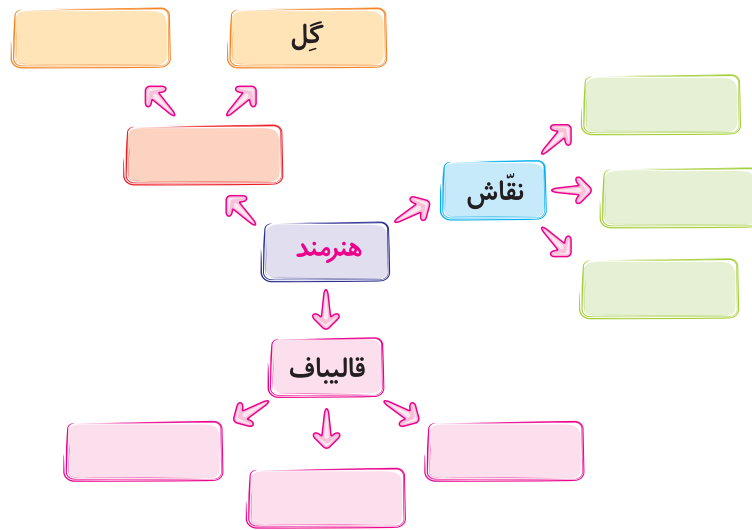

۱۰ چهار کلمه بنویس که با «پلیس» ارتباط داشته باشند.

۱۱ با توجه به کلمه‌ی «هنرمند»، جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب پُر کن.

۱۲ جمله‌های درست را با ✓ و جمله‌های نادرست را با ✗ نشان بده.

۱۹

درس ۲ | رنگ ورزش

الف دیروز محمد از مدرسه تا خانه به سرعت دوید.

ب مادرم لیوان آب خنکی به من دادم.

پ پزشک او را معاینه کرد.

ت ما لیوان را شستی و سر جایش گذاشتی.

ث حسین و محمد با همکاری معلم خود تصمیمی بزرگ گرفتند.

۱۳ در جمله‌های زیر، به جای کلمه‌هایی که زیر آن‌ها خط کشیده، چه کلمه‌ی مناسبی می‌توان نوشت؟ دوباره

جمله را بازنویسی کن.

الف امروز من و دوستانم به اردو می‌رویم.

ب آیا تو و محمد در دوره‌های آموزشی شنا نام‌نویسی کرده‌اید؟

پ سارا با دوستش به سینما رفت.

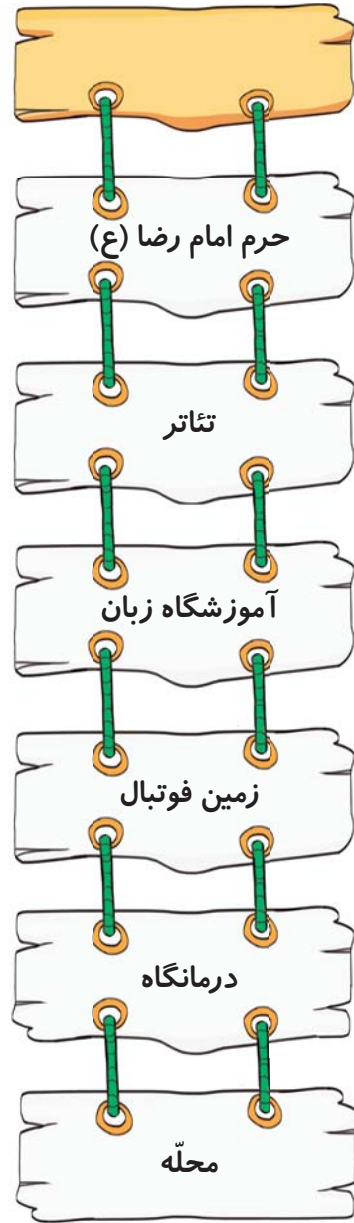
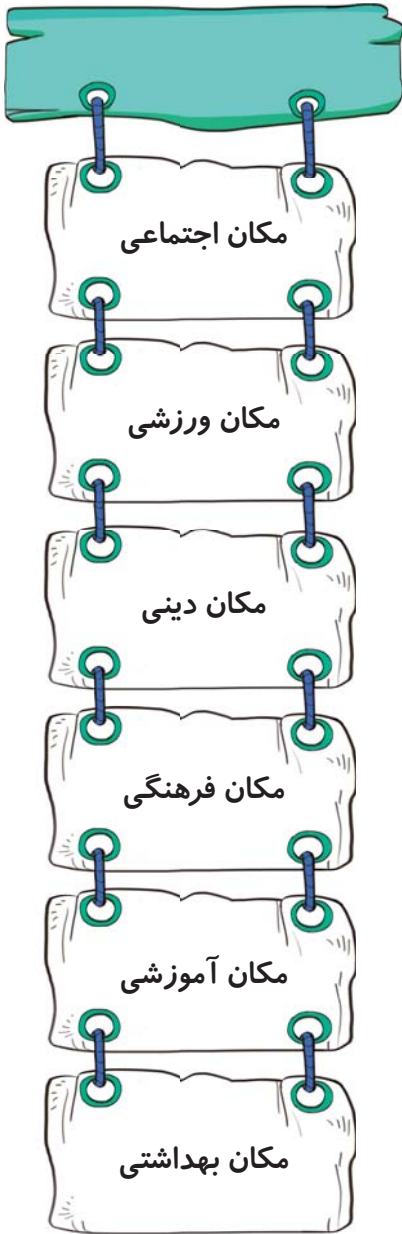
نکته فرهنگستان زبان و ادب فارسی وظیفه‌ی ساختن واژه‌های فارسی به جای کلمه‌های خارجی را برعهده دارد.

۱۴ برای هر یک از کلمه‌های زیر، یک کلمه‌ی فارسی بنویس.

مرسی	آدرس	موبایل	اس ام اس
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

۱۵ مکان‌های مربوط به هم را به یک‌دیگر وصل کن.

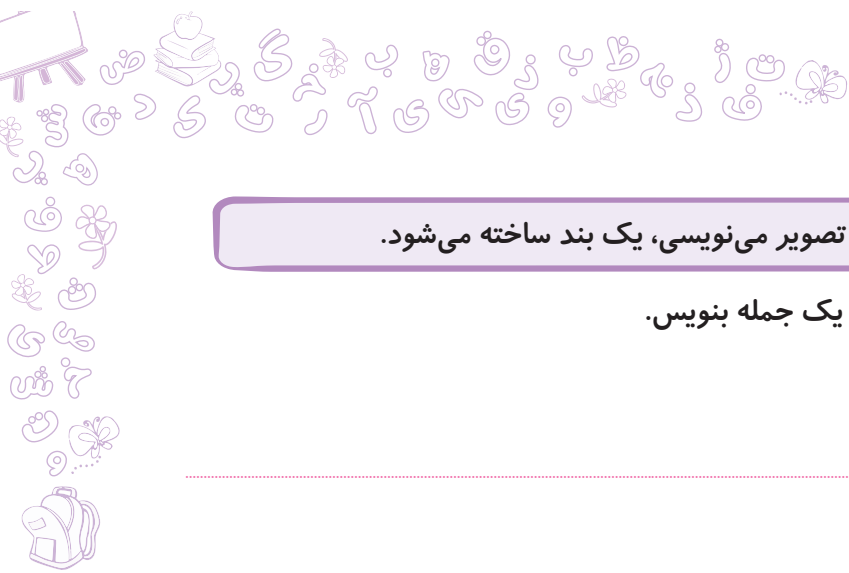

۳

کلاس | فارسی سوم

۱۶ در هر یک از مکان‌های زیر، چه کاری انجام می‌شود؟ برای هر کدام، دو نمونه بنویس.

<input type="text"/>	→	<input type="text"/>	مکان آموزشی
<input type="text"/>			
<input type="text"/>	→	<input type="text"/>	مکان بهداشتی
<input type="text"/>			

نکته با کنار هم گذاشتن جمله‌هایی که برای چند تصویر می‌نویسی، یک بند ساخته می‌شود.

۱۷ به تصویرها نگاه کن و درباره‌ی هر یک از آن‌ها، یک جمله بنویس.

.....

.....

.....

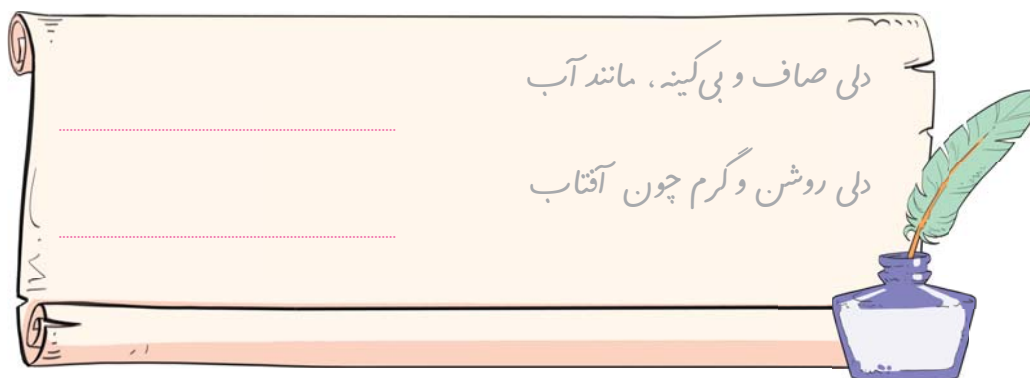
۱۸ حالا جمله‌های بالا را به ترتیب کنار هم بنویس.

.....

.....

.....

۱۹ سرمشق زیر را پررنگ کن. سپس یک بار با خط خوش بنویس.

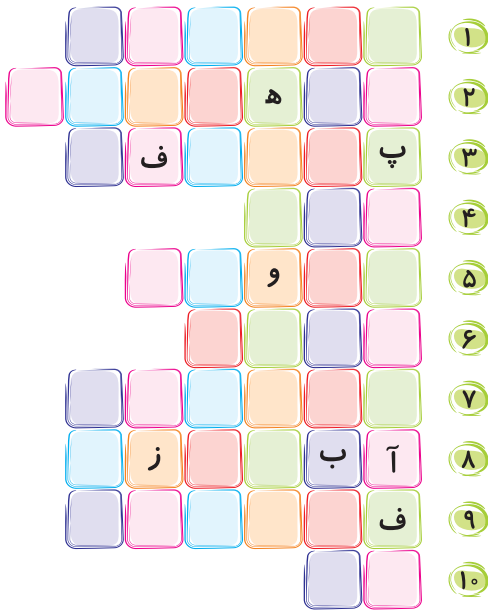

۳۲

کتاب فارسی سوم

۲۰ جدول زیر را کامل کن.

۱ ورزشی که اعضای تیم آن یازده نفر است و پسران به آن

رشته، بسیار علاقه دارند.

۲ کاری که با مهارت کافی به خوبی انجام شود.

۳ به معنای «رشد و ترقی» است.

۴ به فرزندان خود بیاموزید.

۵ پس از انتخاب رشته‌ی ورزشی مورد علاقه‌ی خود، باید

..... دید.

۶ برای سلامتی مفید است.

۷ همان نام‌نویسی است.

۸ این کلمه با تابستان مناسبت دارد.

۹ سینما یک مکان است.

۱۰ برای بهترین رتبه تلاش خواهیم کرد.

آمادگی برای آزمون تیزهوشان

۱ کدام گزینه جمله‌ی زیر را به درستی کامل می‌کند؟

من روزها نزد مربی به تمرین شنا

- ۱ مشغول بودیم ۲ می پرداختم ۳ می کردند ۴ می پرداخت

۲ وظیفه‌ی اصلی فرهنگستان ادب فارسی

۱ آشنایی دانش‌آموزان با مکان‌های فرهنگی مثل سینما است.

۲ تهیه‌ی کتاب‌هایی که دانش‌آموزان را به آن علاقه‌مند کند.

۳ تلاش برای حفظ و رشد زبان و ادب فارسی است.

۴ آشنا کردن مردم با واژه‌های غیرفارسی است.

۳ با توجه به معنی نوشته‌شده، املا‌ی کدام کلمه درست نیست؟

۱ رتبه = درجه ۲ ماحرانه = استادانه

۳ جنب‌وجوش = تلاش ۴ بغل کرد = در آغوش کشید

۴ مخالف کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ بیگانه ≠ آشنا ۲ شلوغ ≠ منظم ۳ باستانی ≠ کهنه ۴ غم ≠ شادی

۵ کدام کلمه متفاوت است؟

- ۱ قطعات ۲ عملیات ۳ لحظات ۴ اختراعات

پاسخ تشریحی آزمون تیزهوشان

۱ ۲ «من» با «می پرداختم» ارتباط معنایی دارد.

۲ ۳ وظیفه‌ی فرهنگستان زبان و ادب فارسی، تلاش برای حفظ و رشد زبان و ادب فارسی است.

۲ ۳ ماهرانه = استادانه

۳ ۴ باستانی و کهنه با هم، هم‌معنی هستند.

۲ ۵ «ات» در «عملیات» جزء اصلی کلمه است.

سواد خواندن

با توجه به متن داستان «قصه‌ی تنگ بلور»، به پرسش‌های زیر پاسخ بده.

۱ سنوبر با چه کسانی زندگی می‌کرد؟

پدر و مادرش پدرش پدربزرگش مادربزرگش

۲ احساس سنوبر در اوّل و آخر داستان چگونه بود؟

ناراحت - خوش حال خوش حال - متعجب متعجب - خوش حال خوش حال - ناراحت

۳ جنس ظرف‌هایی که سنوبر به دختر کوچولو نشان داد، چه بود؟

شیشه‌ای و سفالی سفالی و چوبی سنگی و شیشه‌ای چوبی و شیشه‌ای

۴ چه مشکلی برای دختر تنگ بلور پیش آمده بود؟

۵ در داخل تنگ بلور چه وسیله‌هایی بود؟

۶ چرا اسم دختر کوچولو، «دختر تنگ بلور» بود؟

چه کسی بزرگتر است؟

در یک سرزمین کم آب و علف، سه تا حیوان تقسیم گرفته بودند که با هم دنبال غذا بگردند؛ چون آن‌ها هم صحبتی با هم را خیلی دوست داشتند. مخصوصاً بز و قوچ که همیشه حرف‌هایی می‌زدند که دیگری شاخ دریاورد.

اما شتر بیشتر برای این که تنها نباشد، همراه آن‌ها می‌آمد. روزی از روزها که در راه کوهستان قدم می‌زدند، چشمان

۲۳

درس ۲ | رنگ ورزش

به بستنی علوفه‌ی تر و تازه‌ای در وسط راه افتاد. خیلی خوش حال شدند و به سمت علوفه دویدند، اما علوفه سهم کدامشان بود؟ شتر پیشنهاد داد که بزرگ‌ترین ما باید در این مورد تصمیم بگیرد و گفت: «ببینید بین ما کدام از همه بزرگ‌تر است تا کار تقسیم علوفه را به او بسپاریم.» بزرگ‌گفت: «ریش‌های مرا ببینید، من بیش از نود سال عمر دارم. حتی عمر من از صدایم معلوم است.» کوچ‌گفت: «من برادر کوچی هستم که حضرت ابراهیم قربانی کرد. من دقیقاً یادم نمی‌آید چند سال عمر دارم، ولی مطمئنم که خیلی بیشتر از نود سال است.»

شتر که دید آن‌ها منظورش را از بزرگ‌تر فهمیده‌اند و دارند دوباره حرف‌هایی می‌زنند که علوفه را بال‌های بزرگش به دهن گرفت و شروع به خوردن کرد. بز و کوچ آن قدر غرق حرف زدن شده بودند که اصلاً حواسشان به کار شتر نبود. تا به خودشان آمدند، علوفه‌های تر و تازه تمام شده بود. از شتر پرسیدند: «علوفه‌ها چه شد؟» شتر گفت: «بزرگ‌تر مان سهم خودش را خورد.» بزرگ‌گفت: «هنوز که معلوم نکردیم چه کسی بزرگ‌تر است.» شتر گفت: «کسی که بزرگ‌تر است این قدر صبر ندارد که بزرگی‌اش به بقیه ثابت شود.»

برگرفته از مثنوی مولوی

۲۴

کتاب فارسی سوم

۱ نام شخصیت‌های داستان را بنویس. ،

۲ چه کسی بزرگ‌تر بود؟

۳ چه کسی علوفه را خورد؟

۴ کدام یک کم‌تر از همه صحبت کرد؟

۵ برای جای خالی داستان، کدام جمله مناسب‌تر است؟

آدم خنده‌اش می‌گیرد. آدم ناراحت می‌شود.

آدم گیج می‌شود. آدم شاخ درمی‌آورد.

۶ منظور شتر از بزرگی چه بود؟

قد سن سواد کار

۷ منظور بز که گفت «عمر من از صدایم معلوم است.» چیست؟

صدایش مثل بزرگ‌ترها کلفت است.

صدایش مثل پیرها لرزان است.

صدایش شفاف و واضح است.

۸ هدف نویسندگان در این داستان، سرزنش کردن چه کاری است؟

تهمت زدن دروغ گفتن دزدی کردن زیاد صحبت کردن